

Пише:
Мира
Поповић

Париз, август 2007.

ЖЕЛИ ДА ПОПИШЕ СРБЕ У СВЕТУ

Милица Чубрило, нови министар за дијаспору у Влади Србије, рођена је 1969. године у Картагини, у Тунису. У Паризу је завршила студије права и одбранила магистарски рад из области антропологије права. Током каријере, више пута је мењала професију и земље у којима је радила. На почетку каријере радила је у Антрополошкој лабораторији за права на Сорбони, одакле је отишла у Еритреју. У Еритреји је предавала право на универзитету и истовремено припремала докторски рад на тему кастарских питања у тој земљи. Када је тамо 1992-93. године избио рат, вратила се у Француску и постала консултант Светске банке и француског Министарства за међународну сарадњу, преко којег је радила у Мадагаскару и другим земљама Западне Африке. Онда је почела да се бави туризмом. Годинама је радила у тој бранши у Француској, Италији, Енглеској, а била је и директор Туристичке организације Србије (до пролећа прошле године). У интервјуу са Кишобраном, открива да је туризам њена нерпролазна „љубав“ и да је, у време када су се делили министарски портфели у новој српској влади, прижељкивала да добије Министарство туризма.

Млада министарка бавила се и новинарством: године 1999.-2000. радила је у Паризу у дневницима « Frans soaf » и « Figaro », а када је пао Слободан Милошевић отишла је у Србију, где је радила као дописник француских медија - радија RFI, дневника « Figaro » и недељника « Roen ».

Са Милицом Чубрило разговарамо у Паризу, током једне од њених посета граду у којем је провела половину живота и где има и стан.

КИШОБРАН : Откуда избор новинарске професије ?

ЧУБРИЛО : Увек сам желела да се бавим новинарством, али су ме сви одвраћали, говорећи да треба да идем поново у школу, пошто сам студирала права. И, како сам ја била много у школи, то ми није било забавно. Али, новинарство ми је било увек занимљиво. Ја сам комуникативна, волим да видим како други размишљају, зашто мисле другачије и да направим синтезу разних мишљења. Вероватно ме је привукао и тај адреналин, који иде уз новинарство.

КИШОБРАН: Да сте остали у Француској, онда бисте Ви били члан дијаспоре...

ЧУБРИЛО: Наравно.

КИШОБРАН : Кажете да сте прижељкивали Министарство

туризма. Али, можда није тако лоше што сте добили Министарство за дијаспору, јер сте живели и радили у иностранству. Ваша каријера није типична, али сте имали прилике да осетите пулс дијаспоре...

ЧУБРИЛО: Јесам, али морам да признам да сам припадала оној дијаспори која се 1990-тих држала по страни у смислу да сам била јако интегрисана у средину у којој сам живела. Сви моји пријатељи у Паризу били су Французи. Са Србима у Француској дружила сам се толико колико је било потребно из хуманитарних разлога, што значи да сам ишла у центар за прикључавање помоћи у Паризу, па отуд слала лекове, кафу, све што је било потребно да се мало помогне људима у Србији. Организовала сам и посете лекарима болеснима који су долазили у Париз. Али, ми нисмо били активни ни при амбасади, нити при конзулату, зато што моја породица није била, да тако кажем, политички на страни тадашњих власти.

КИШОБРАН : Ваши родитељи живе овде, у Француској, или у Србији?

ЧУБРИЛО: Пошто су се пензионисали, вратили су се у Србију. То је један од разлога због којих сам и ја одлучила да одем у Србију. Мој отац је био инжењер и радио је за УНЕСКО. Моји родитељи су напустили Србију крајем 1950-тих година. Били су прво у Француској, па у Америци. Отац ми је био стипендиста Фулбрајта, затим је радио за Боинг, па је прешао да ради за УНЕСКО.

КИШОБРАН : Родили сте се у Тунису?

ЧУБРИЛО: Да, у Картагини, јер је мој отац тамо радио на неком пројекту за УНЕСКО и тако се то задесило. Пошто мој отац није био члан комунистичке партије, није могао да буде делегиран од земље и да постане функционер УНЕСКА, већ је радио директно за ту организацију, као експерт.

КИШОБРАН : Где сте потом живели?

ЧУБРИЛО: После Туниса отишла сам са породицом у Алжир, затим у Иран, па у Србију. Тада сам похађала три разреда основне школе у Београду. Онда смо ишли у Пакистан, па поново у Београд, у Нигерију, да бисмо завршили у Паризу када је мени било петнаест година. Наредних 17 година провела сам у Паризу.

КИШОБРАН : Који су Ваши приоритети као министра за дијаспору?

ЧУБРИЛО : Да покушам да повежем институционално људе у дијаспори са Србијом. Ту мислим на

оне који нису навикли да имају институционалне везе са Србијом, који су интегрисани, успешни у свом послу, који су признати као стручњаци у својој « новој домовини » и који представљају “слободне атоме” по планети, а потенцијално могу да буду феноменалан кисеоник за Србију.

Циљ ми је да покушам да повежем те људе и да са њима сарађујем много више него што се то ра-

Милица Чубрило

дило до сада, што не значи да нећемо сарађивати са културно-уметничким друштвима, са црквом и са свим класичним организацијама у дијаспори. Сви наши људи у свету имају везу са Србијом, али су то приватне везе. Они дођу, обиђу родбину, пошаљу шта треба, али ретко када кроче у амбасаду, или конзулат, и нису ни на каквим списковима. Они су нам такође јако потребни, јер су често неопходан кадар за развој Србије.

КИШОБРАН : Како мислите да пронађете и окупите те људе ?

ЧУБРИЛО : За почетак би то било у великој мери преко Интернета, учешћем у разним форумима, блогovima. Већ смо почели да истражујемо Интернет сајтове преко којих људи у дијаспори комуницирају међусобно. Један од конкретних пројеката који ћемо реализовати је и база података како бисмо видели шта је Србији потребно када су у питању људски ресурси. Наравно, то је у договору са привредом.

Потребе за ресурсима ставићемо на сајт Министарства, а истовремено ћемо истраживати шта имамо од људских ресурса у дијаспори. Такође треба видети да ли су људи, можда, заинтересовани да се врате, или да дођу на две недеље, на два месеца, на неки консалтинг ?

КИШОБРАН : Како би изгледала сарадња са онима који не могу да дођу у Србију, а желе да ојачају везе са њоме ?

ЧУБРИЛО : Један од начина би био виртуелни универзитет, који такође намеравамо да направимо. Покушаћемо да успоставимо бољу сарадњу са научним и универзитет-

ским кадром у дијаспори. Значи, они који не могу да дођу да држе предавања, моћи ће да учествују у раду универзитета преко видео конференција. Такви људи могу да повуку младе у Србији да студирају напољу, али могу и наше студенте који су у иностранству да организују да дођу на праксу у Србију. Желимо више и боље да анимирамо експертске ресурсе у иностранству.

КИШОБРАН : Од дијаспоре се обично тражи. Шта би Србија понудила тим људима?

ЧУБРИЛО : Да искажу у Србији оно искуство и знање које су стекли у иностранству. Без икаквих « патриотских позива » у смислу :

« дођите и помозите », већ да се направи такав амбијент да се они осете добродошли. Многи наши људи хоће да дођу, али је ред и да их неко позове. Има много научника, инжењера, софтвераша који су направили каријеру, којима и један Стендфорд каже: „Хвала вам што постојите.“ Неће они да дођу у Србију да се доказују и показују како су успешни. Али, ако за почетак успемо да направимо такав амбијент да се они осећају препознатим, добродошлим и признатим, мислим да је то већ једна велика ствар.

КИШОБРАН : Да ли се зна колико Срба живи у свету?

ЧУБРИЛО: Статистике су јако лоше. Имамо податке да их има од два до четири милиона, можда и пет. Тражили смо у новом буџету новац за попис. Али, и тај попис није једноставан. Мора прво да се врати поверење у институције Србије, па ће се онда људи пријављивати.

КИШОБРАН : Да ли планирате да обиђете дијаспору, нарочито ону изван Европе? Срби из Канаде, на пример, ретко долазе у Србију поред осталог зато што је пут јако скуп...

ЧУБРИЛО: Намеравам да посетим дијаспору, да поразговарам са људима и да конкретно видим како стоје ствари. Мислим да ће ускоро бити јевтиних летова, у сваком случају иде се у том правцу, и мислим да ће то помоћи чешћим посетама дијаспоре Србији. Оно што можемо да урадимо је и да порадимо на културној сарадњи, да се се у дијаспори појављујемо са квалитетним програмом, да успоставимо дијалог и размену, као што би то био случај са “културним караванима” – караванима који би били састављени и од људи из дијаспоре и из Србије и који би путовали од једне земље до друге.

Али, посебно ми је важан језик. Треба видети како у школама у свету може да профункционише српски као “други језик”. ♦